

ПРОЦЕСІ ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

*Лаврентьєва О. О., Шевченко В. О.
м. Кривий Ріг*

За даними ВОЗ, у наш час смертність від нещасних випадків посідає третє місце після серцево-судинних і онкологічних захворювань. Причому гинуть, переважно, працездатні люди молодого й середнього віку. Статистичні показники щодо травматизму на робочих місцях є ще значущими. Особливо трагічними є випадки травматизму серед учнівської молоді. Вони, з одного боку, позначаються на майбутньому житті й праці зрослого покоління, а з іншого – на професійній кар'єрі педагога, який, насамперед, і несе відповідальність за нещасні випадки під час освітнього процесу. Можна із упевненістю стверджувати, що проблема зниження травматизму є надзвичайно актуальною й заслуговує на особливу увагу, зокрема в контексті професійної підготовки студентів технолого-педагогічних і інженерно-педагогічних спеціальностей.

Розвиток матеріалознавства та технології конструкційних матеріалів призвів до значного поширення й доступності новітніх технологій обробки матеріалів. Сьогодні в освітньому процесі можуть використовуватися техніка й обладнання, які не потребують спеціальних процедур дозволу, особливого навчання, сертифікації, специфічних умов використання. Це, звісно, має значні переваги, особливо якщо мова йде про розвиток технічної творчості учнівської молоді. Водночас, запровадження подібного облаштування потребує підвищеної обережності та формування в студентів специфічних знань та умінь безпечної праці.

Самий загальний розгляд закономірностей технологічного прогресу дозволяє помітити ті обставини, що сприяють виникненню нещасних випадків і аварій у процесі технічної творчості студентів. Знову звертаючись до статистики, відмітимо, що принаймні в двох із трьох нещасних випадків головним винуватцем є людина, яка, по тим чи тим міркуванням не дотримувалася правил безпеки, не використовувала передбачені засоби захисту, неправомірно порушувала хід трудового процесу. Серед головних причин такого недбалого ставлення є звикання людини до небезпеки. Постійна взаємодія з небезпечним устаткуванням і непоінформованість щодо можливості нещасних випадків, попередній позитивний досвід безкарного порушення правил техніки безпеки, нарощування професійної майстерності, позитивно підкріплюють подібну поведінку. Урешті-решті людина втрачає відчуття небезпеки, відбувається адаптація до неї, формується звичка до порушення встановлених правил [1].

У реальних виробничих умовах, у навчальних майстернях неможливо забезпечити ідеальне проходження трудової діяльності. Із психологічної точки зору людині притаманне припускати неправильних (неточних, помилкових, несвоєчасних) дій, пропускати окремі дії технологічного процесу, робити необачні вчинки. І якщо деякі з них призводять до погіршення якості продукту праці, то інші – створюють небезпечну ситуацію і можуть призвести до непоправних наслідків.

Охорона праці при роботі майбутніх учителів трудового навчання і технологій у майстерні з різного роду механічними приладами – одна з умов безаварійної експлуатації обладнання та відсутності нещасних випадків. Цьому сприяє дотримання учнями й студентами визначених правил техніки безпеки та гігієни праці та сформованість спеціальних умінь безпечної праці як своєрідних знань у дії.

Під час формування відповідних знань слід зважати на необхідність засвоєння студентами правил техніки безпеки перед початком того чи того виду робіт, під час роботи й по завершенню роботи. Вивчення нового обладнання чи технологічного

процесу повинне включати аспект охорони й гігієни праці, засвоєння відомостей щодо захисних пристроїв і механізмів, спеціального облаштування приміщень, технологій, що базуються на використанні цього обладнання.

Потрібно також дбати про спеціальні умови в організації технічної творчості студентів. Заняття мають проходити в спеціально обладнаному приміщенні, на створеному робочому місці, яке облаштоване необхідними знаряддями праці й технікою, комплектом засобів захисту. Усі роботи мають проходити під контролем викладача і майстра виробничого навчання відповідно до розробленої технологічної картки.

Отже, займаючись технічною творчістю, формуючи практичні уміння та навички майбутній педагог у кожній майстерні, на кожному робочому місці повинен створити систему управління охороною праці і забезпечити її ефективне функціонування, запобігати нещасним випадкам, професійним захворюванням і аваріям під час праці. У подальшому він має активно брати участь у розробці та вдосконаленні існуючих нормативів під час технічної творчості учнів.

Список використаної літератури

1. Клуб інженерів по охоране труда. <http://www.dvkuot.ru/index.php/artikul/227-bestrud> (дата обращения 6.04.2020).

РОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАЦЕОХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ» У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «ТЕХНОЛОГІЇ»

*Хлопов А. М.
м. Полтава*

Анотація. У статті описується роль дисципліни «Працезохоронна діяльність» у формуванні особистості майбутнього вчителя. Показані основні чинники впливу на особистість студента. Подані педагогічні прийоми та методи формування культури майбутніх педагогів в галузі цивільного захисту і працезохоронної діяльності.

Ключові слова: цивільний захист і працезохоронна діяльність, освітня галузь «Технології», методи та прийоми формування працезохоронної культури.

На початку XXI століття Україна переживає складні часи. Екологічна ситуація у світі має великі проблеми. Крім того на світ насунулася нова проблема епідемія коронавірусу COVID-19, яка загрожує всьому людству. Відбуваються кардинальні зміни в житті суспільства: політичному, економічному та соціальному. [1]. Держава проходить через певні зміни. Змінюється суспільство, політична та економічна ситуація. Відповідно до цього трансформуються відносини між людьми.

Людство має великі ресурси, але перед ним стоїть достатньо велика кількість невирішених проблем. Вони полягають в тому, що часто люди не можуть спрямувати сили соціуму у потрібне русло, контролювати процес цивілізованого суспільного розвитку. Поступово в суспільстві нагромаджуються негативні зміни, енергія, які у природі та в суспільстві наближаються до критичної межі. Настає той момент, коли потрібно керуватись законами гуманізму у всіх його проявах. Це, в першу чергу, виражається в тому, що людина є частиною природи, а тому вона розвивається за законами природи.

Україна переходить до моделі інноваційного розвитку. Пріоритетного значення набувають адресні та програмно-цільові функціональні інвестиції в людину, її творчий, науковий, інтелектуальний та інноваційний потенціал [2].

Реалії сьогодення – це ринкова економіка, глобалізація, технології та